

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och Vattenmyndigheten

Yttrande över förslag till ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

I remissen anges att förslaget inte bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Enligt Regelrådets bedömning kan det emellertid inte uteslutas att förslaget får konsekvenser av betydelse för berörda företag. Regelrådet väljer därför att yttra sig i ärendet.

Innehållet i förslaget

Förslaget innehåller ändringar av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet. Ändringarna innebär förenklingar avseende de krav som ställs på utförelse¹ i samband med ansökan om fiskelicens. Kravet på utförelse av fiskekapacitet gäller bara vid ett fåtal tillfällen, då fiskelicens beviljas första gången eller vid ändring av fartyget så att motorstyrka eller bruttotonnage ökar.

Förslaget innehåller förenklingar genom att samma procentsats för utförelsekrav införs oavsett fiskesätt och hemmahamn, samt en ökning av tiden för vilken fiskelicensers ton och kilowatt kan åberopas efter licensens upphörande. Vissa begränsningar kvarstår genom att utförelse endast kan göras inom segment (pelagiskt, demersalt och passivt fiske). Krav på utförelse gäller inte för en ansökan som avser förnyad fiskelicens vid licensperiodens utgång, eller vid förnyad fiskelicens med anledning av ändrade ägarförhållanden till tidigare licensgivet fartyg.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det framgår av konsekvensutredningen att bestämmelser om utförelse av fiskekapacitet vid beviljande av fiskelicens finns i EU:s grundförordning, fiskelagen, fiskeförordningen och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter. Vidare anges i konsekvensutredningen att nuvarande krav har varit oförändrade sedan år 2003, och det har enligt förslagsställaren tillkommit mycket reglering för

¹ Enligt HaV:s webb innebär utförelse vid ansökan om en fiskelicens för en viss kapacitet avseende fartygets storlek eller motorns styrka, ska den som söker licensen kunna visa att en fiskelicens för ett annat fartyg med motsvarande kapacitet avseende storlek eller motorstyrka har upphört så att den totala fiskekapaciteten inte ökar.

yrkesfisket i form av tillståndskrav och fördelning av individuella fiskerättigheter och fiskemöjligheter. Detta har bl.a. lett till en minskad pelagisk fiskeflotta. De nu gällande kraven på utförelse utgår dock från en situation med överkapacitet i flottan, vilket enligt förslagsställaren inte längre är motiverat. Mot bakgrund av de förändringar som skett sedan 2003, bedömer förslagsställaren att det finns skäl att förenkla utförelsebestämmelserna och på så sätt också underlätta nyetableringar.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren beskriver att bakgrunden till förslaget är den utveckling som fiskeflottan genomgått samt att syftet är att förenkla reglerna kring utförelsekrav.

Regelrådet finner beskrivningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att om ingen reglering kommer till stånd kvarstår en onödigt komplicerad reglering. Vad gäller tiden för möjlighet att åberopa ton och kilowatt efter fiskelicensens upphörande anges ett alternativ vara att tillåta mindre tid än 36 månader. Detta skulle dock innebära för liten skillnad jämfört med dagens bestämmelse enligt förslagsställaren. En längre giltighetstid kan å andra sidan vara svårt att garantera med tanke på framtida regelförändringar, enligt konsekvensutredningen.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren vill uppnå en förenkling som uteblir om ingen reglering kommer till stånd. Det hade möjligen förtydligat konsekvensbeskrivningen om analysen hade utvidgats med effekter av komplicerade regler, t.ex. framgår av förslagets syfte att de nuvarande reglerna kan försvåra nyetableringar. Avseende alternativa lösningar beskrivs enbart de överväganden som gjorts avseende giltighetstiden. Regelrådet ser detta dock inte som någon brist i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner beskrivningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Enligt konsekvensutredningen överensstämmer utförelsekravet med EU-rätten då det framgår av artikel 23 i grundförordningen². Vidare beskrivs vilka andra artiklar som är relevanta för bakgrunden till förslaget i en bilaga till konsekvensutredningen liksom att EU-kommissionen har tagit fram riktlinjer för analys av balansen mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter³.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Enligt konsekvensutredningen bedömer förslagsställaren att det inte krävs någon särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande. Vidare uppges att information kopplat till ett enskilt ärende kommer att ges i enskilda beslut, samt att föreskriftsförändringarna kommer att annonseras på myndighetens hemsida, och genom utskick av "Fiskenytt" som skickas per e-post till alla som anmält intresse.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG.

³ Meddelande från kommissionen till europaparlamentet och rådet COM(2014) 545 final.

Regelrådet konstaterar att det saknas motivering till myndighetens bedömning att ingen särskild hänsyn behövs avseende datum för ikraftträdande. Då förslaget rör sig om förenklingar i samband med en enskild händelse, d.v.s. att någon ansöker om en fiskelicens, bedöms dock inte detta vara en brist i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av konsekvensutredningen framgår att bestämmelserna gäller för den som ansöker om fiskelicens som nyetablering och för fiskelicensinnehavare som vill öka fartygets kapacitet räknat i bruttoton eller kilowatt. Den som kan överföra fiskekapacitet efter det att licensen upphört berörs av förslaget om att tiden förlängs. Vidare framgår att det sammantaget finns 1 206 fiskelicensinnehavare som berörs och tre mäklare av fiskekapacitet som berörs indirekt. Av bakgrundsbeskrivningen framgår att det finns drygt 30 fartyg i den pelagiska flottan.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren anger antalet fiskelicensinnehavare utan att ange om dessa är synonyma med företag. Vidare anges att det finns 30 fartyg inom den pelagiska flottan, men det saknas motsvarande beskrivning av övriga segment som berörs av förslaget. Regelrådet konstaterar att det hade varit behövligt med en utförligare beskrivning av de företag som berörs, inte minst ett klagörande av antalet och storleken på företag, samt att det varit önskvärt med en mer detaljerad segmentering.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Enligt konsekvensutredningen förblir tidsåtgången för kravet på utförelse av fiskekapacitet detsamma, eller minskar något, när kravet förenklas. Kravet gäller endast vid nyetablering eller om en licensinnehavare ansöker om licens för ett större fartyg eller en större motor. Därmed bedömer förslagsställaren att det är vid få tillfällen som kravet skapar kostnader för företagen.

Regelrådet delar förslagsställarens bedömning att förslaget inte påverkar företagens administrativa kostnader i nämnvärd omfattning.

Regelrådet finner beskrivningen av administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Enligt konsekvensutredningen finns en marknad för ton och kilowatt som uppstått till följd av kravet på utförelse av fiskekapacitet. Förslagsställaren bedömer att priserna för ton och kilowatt minskar eller förblir oförändrade om segment slås samman och tiden som ton och kilowatt får åberopas förlängs.

Regelrådet delar förslagsställarens bedömning om att de förändringar som görs inte är sådana att de behöver påverka priserna på ton och kilowatt i någon stor omfattning, detta mot bakgrund av att den totala fiskekapaciteten inte ökar genom förslaget. Det hade möjligen ökat förståelsen med en utförligare

motivering och beskrivning av den analys som har gjorts av myndigheten, men detta bedöms inte vara någon nämnvärd brist i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner beskrivningen av andra kostnader på verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Enligt konsekvensutredningen bedöms förslaget inte få effekter på företagens konkurrensförmåga då kravet bara gäller vid ett fåtal tillfällen, då fiskelicens beviljas första gången eller vid ändring av fartyget så att motorstyrka eller bruttotonnage ökar.

Regelrådet kan konstatera att ett av syftena med förslaget är att förenkla för företag vid nyetablering. Detta torde påverka konkurrensförhållanden för berörda företag, vidare kan också det faktum att företag enklare kan öka motorstyrka eller storlek på fartyg påverka konkurrensförhållandena. Regelrådet kan därmed inte utesluta påverkan på konkurrensförhållandena.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Enligt konsekvensutredningen bedöms förslaget inte få effekter på företagen i andra avseenden då kravet bara gäller vid ett fåtal tillfällen, då fiskelicens beviljas första gången eller vid ändring av fartyget så att motorstyrka eller bruttotonnage ökar.

Regelrådet kan mot bakgrund av de beskrivningar som görs av förslaget dela förslagsställarens bedömning.

Regelrådet finner beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det finns ingen beskrivning av om särskilda hänsyn tagits till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet konstaterat att förslagsställaren inte beskriver vilka eventuella hänsyn som tagits till små företag vid reglernas utformning. Det saknas vidare beskrivning av i vilken utsträckning små företag berörs av förslaget då ingen storleksangivelse görs för berörda företag. Regelrådet bedömer att en förenkling som möjliggör för fiskelicensinnehavare att öka sin kapacitet, möjligen kan vara gynnsamt för små företag. Om förslagsställaren finner att inga särskilda hänsyn kan tas till små företag, ska detta beskrivas och motiveras i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner på grund av utebliven redovisning av punkten, att beskrivningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Konsekvensutredningen innehåller brister avseende två punkter: påverkan på konkurrensförhållanden samt särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. På andra punkter är beskrivningarna tillräckligt utförliga och detaljerade i detta fall, inte minst gäller detta bakgrunden till förslaget. Det gör det möjligt att få en bild av hur företagen kan komma att påverkas av detta förenklingsförslag.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 20 juli 2018.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist (ordförande), Claes Norberg, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Kristina Jansson.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Kristina Jansson
Föredragande